

Delovno srečanje raziskovalcev projekta NAT-MAN v Kočevju

Dušan ROŽENBERGAR*

Otvoritveno delovno srečanje vseh udeležencev mednarodnega projekta NAT-MAN (Nature-based Management of Beech in Europe - a Multifunctional Approach to Forestry) je potekalo od 6. do 11. maja 2000 v Kočevju. Srečanje je organizirala Katedra za gojenje gozdov na gozdarskem oddelku Biotehniške fakultete, ki je tudi ena od pobudnikov projekta.

Srečanja se je udeležilo 35 raziskovalcev iz šestih evropskih držav: Danske, Nizozemske, Velike Britanije, Madžarske, Nemčije in Slovenije. Glavni nameni prvega srečanja so bili spoznavanje partnerjev in projekta, razvoj enotne metodologije dela in spoznavanje problematike gospodarjenja z bukovimi gozdovi v Sloveniji.

Udeleženci projekta, ki prihajajo iz 11 različnih raziskovalnih ustanov, so se v soboto zbrali v enem od hotelov v Kočevju. Otvoritev se je začela z glasbenim nastopom in razstavo slik, kasneje pa so nekaj osnovnih informacij o slovenskem raziskovalnem delu, gozdu in gozdarstvu podali vabljeni predavatelji in ugledni gostje dr. Miloš Komac (Ministrstvo za znanost in tehnologijo), mag. Živan Veselič (Zavod za gozdove Slovenije), mag. Črtomir Vilhar (Grča, d. o. o.) in dr. Dušan Mlinšek (Biotehniška fakulteta).

Delovni del srečanja se je začel v nedeljo s plenarnim zasedanjem. Najprej je glavni koordinator, g. Jens Emborg, predstavil delovni načrt in strukturo projekta, potem pa so vodje delovnih paketov predstavili še delo v posameznih skupinah.

Projekt je po vsebini razdeljen na 14 delovnih paketov. Katedra za gojenje gozdov sodeluje v paketih 2, 8, 10, 11, 13, 14 in vodi delovni paket 3, ki se ukvarja z analizo vrzeli v naravnem in gospodarskem gozdu. Pri projektu sodelujeta tudi Gozdarski inštitut Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Teme delovnih paketov so: ugotavljanje naravne razširjenosti bukovih gozdov v Evropi v preteklosti (palinološke analize), sedanje stanje v bukovih gozdovih (naravno pomlajevanje, sestojna dinamika, razvojne faze, naravne motnje), odmrla lesna masa (pomen za biotsko pestrost, pomen za kroženje hranilnih snovi), sestojno, krajinsko in ekonomsko modeliranje itd. Kljub enotni metodologiji se bodo glavni poudarki raziskovalnega dela med državami

razlikovali. Države zahodne Evrope imajo probleme predvsem s pomlajevanjem in obnavljanjem bukovih gozdov, zato bo raziskovalno delo pri njih usmerjeno v reševanje teh problemov. V Sloveniji bodo poleg zgoraj že omenjenih tem potekale tudi raziskave kakovosti bukovega mladja. Te bodo skušale ugotoviti, kakšna je odvisnost kakovosti mladja od ekoloških faktorjev in kako je nanjo mogoče vplivati z različnimi gojitvenimi ukrepi.

Projekt NAT-MAN bo trajal 4 leta in bo skušal odgovoriti na vprašanje, kako trajnostno in večnamensko gospodariti z bukovimi gozdovi. Rezultat projekta bodo smernice in priporočila za sonaravno gospodarjenje z bukovimi gozdovi v Evropi.

Vse dni srečanja je delo potekalo izredno intenzivno, saj je bilo dela precej, časa pa malo. Dobrodošle dodatne informacije so skupine dobile na terenskih ekskurzijah, ki so bile zelo koristne za preverjanje nekaterih metodoloških vprašanj v konkretnih razmerah. Tako so delavci Zavoda za gozdove Slovenije z OE Kočevje predstavili nekatere dosežke sonaravnega gospodarjenja z bukovimi gozdovi v svojem območju ter vodili ekskurziji v pragozdna ostanka Rajhenavski Rog in Krokra.

Posebnost projekta NAT-MAN (glede na dosedanje tovrstne projekte) je v dejstvu, da v njem že od začetka sodelujejo tudi končni uporabniki. V tem primeru so to javne gozdarske službe, izvajalska podjetja, naravovarstvene organizacije in drugi uporabniki prostora.

Na delovnem srečanju v Kočevju je skupina predstavnikov končnih uporabnikov obiskala vsako delovno skupino posebej in v diskusiji predstavila svoja stališča v zvezi z delom skupine. Skupina predstavnikov končnih uporabnikov je obenem poudarila nekatera konkretna vprašanja, na katera bi morali odgovoriti posamezni delovni paketi. Na tak način končni uporabniki vplivajo na raziskovalno delo v projektu. Njihova prisotnost bo zagotovila prenašanje rezultatov raziskav v prakso in usmerila raziskovalce v probleme, s katerimi se vsakodnevno srečujejo upravljavci in uporabniki prostora.

Delovne skupine so končale z delom v sredo, ko so vodje delovnih paketov na vnovičnem plenarnem zasedanju predstavili rezultate dela v posameznih skupinah. Dan so udeleženci zaključili z ekskurzijo v pragozdni ostanek Krokra in z večerjo na gradu Kostel v kolpski dolini.

* D. R., univ. dipl. inž. gozd., BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana, SLO

Gozdarstvo v času in prostoru

Odlična organizacija in delovno vzdušje sta pripomogla k dobri rezultatom vseh delovnih skupin. Rezultati srečanja bodo dobra osnova za nadaljevanje dela v naslednjih štirih letih projekta.

Dodatne informacije o projektu NAT-MAN je mogoče dobiti tudi na internetu, na spletni strani z naslovom <http://www.flecpro.kvl.dk/natman/>.

Vrtače na planoti Borovške gore zaradi vlažnega dna pogosto uporablja divjad za blažilne blatne kopeli (foto: Dušan Roženberger)

21. Kongres IUFRA v Maleziji

Marjan LIPOGLAVŠEK*

Od 7. do 12. avgusta 2000 je bil v Maleziji, v prestolnici Kuala Lumpur, 21. kongres mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij. Kongres IUFRA so vsakih 5 let največje svetovne gozdarske organizacije. Tokratnega kongresa se je udeležilo 100 raziskovalcev in gozdarjev iz 25 držav. Udeležilo se je bilo 10 udeležencev iz Slovenije.

Gozdovi in družba - v Sloveniji so se na kongresu govorniki na plenarnih zasedanjih in v delovnih skupinah tako imenovanih subplenarnih zasedanjih, ki so se odvijali v obliki referatov na sestankih raziskovalnih skupin (skupaj videnih preko 120) so večino časa obravnavali o enakotnosti temo. Prevladujoča ugotovitev je bila, da gozdarstvo ne rebujejo kulturno različne družbe, ampak da je potrebno voljevanje različnih potreb in da gozdarstvo mora služiti človeštvu kakovostnejše okolje, zdravje, varnost in socialno-kulturno blaginjo. Gozdarstvo zmanjšujejo revščino, pospešujejo gospodarski razvoj in preprečujejo uničevanje okolja. Raziskave se morajo prilagajati družbenemu okolju in izboljševati zadovoljevanje zelo različnih potreb človeštva.

Ob toliko hkratnih sestankih je posameznik na kongresu lahko spremljal le neznamenit del referatov in razprav. Na tokratnem kongresu je bila posebej poudarjena predstavitev znanstvenih dosežkov na posterjih. Čeprav so bile zanje razpisane in podeljene nagrade (9), pa res zanimivih in dobro predstavljenih posterjev ni bilo veliko. Za ta kongres je bil značilen strog izbor referatov in posterjev, ki pa ni vedno najbolj uspel, saj selek-

torji niso bili vedno dovolj kvalificirani. Tako nekatere raziskovalne skupine niso imele dovolj referatov za razpoložljivi čas, druge pa so jih imele preveč. V celoti sem lahko spremljal in deloma vodil delo raziskovalne skupine 3.07 Ergonomija, ki je imela dva sestanka s skupaj osmimi referati z naslednjimi vsebinami:

- Programi varstva pri pridobivanju lesa v ZDA (de Hoop)
- Zmogljivost in fizične obremenitve sekačev v Braziliji (de Suoza)
- Ergonomski faktor pri raziskavah tehnologije (Gardner)
- Vpliv ergonomskih značilnosti motornih žag (Gjoglia)
- Ergonomska ocena gozdarskih strojev (Gellerstedt)
- Deloma samostojne delovne skupine v Nemčiji (Kastenholz)
- Problem izpušnih plinov pri tehnološki tranziciji (Lipoglavšek)
- Tresenje pri uporabi sedeža v obliki sedla na traktorju (D. Wästerlund)

Referati in razprava so pokazali, kako zelo različni so glavni ergonomski problemi v gozdarstvu različnih delov sveta. Ergonomsko obarvani referati so bili predstavljeni še v nekaterih drugih raziskovalnih skupinah. Podobno je bilo tudi pri posterjih, ki jih je ta raziskovalna skupina sprejela na kongres. Njihove vsebine so segale od položajev telesa pri delu do psihologije odnosov v majhnih izvajalskih podjetjih.

Na papirju in CD-jih so v celoti objavljeni vsi referati subplenarnih zasedanj ter izvlečki posterjev in refe-

* prof. dr. M. L., univ. dipl. inž. gozd., BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Večna pot 83, 1000 Ljubljana, SLO